

HADELAND

Ny framtidig skole- og tilbudsstruktur og alternative opplæringsmodeller i Innlandet fylkeskommune - Høringsinnspill fra Hadeland IPR

Høringsinnspillet er utarbeidet etter dialog med kommunene på Hadeland, Hadelandshagen samt Ungdomsrådene i kommunene. Innspill til høringsinnspill ble også diskutert på Hadelandstinget i juni 2024.

Hadelandsregionen ønsker, på vegne av elevene og næringslivet i regionen, at regionskolen Hadeland videregående har et så bredt utdanningstilbud som mulig, og at den gode gjennomføringsstatistikken fortsetter. Det er av stor betydning for regionen at det videregående opplæringstilbudet bidrar til å heve utdanningsnivået og få flere i arbeid. Det er et stort behov her for fagarbeidere og høyskoleutdannet arbeidskraft, og historikken viser at Hadeland også bidrar til kompetanse utenfor sin region.

Det er viktig både for Hadeland og Innlandet fylkeskommune som skole-eier at Hadeland videregående skole er en attraktiv skole med et bredt linjetilbud og med god kvalitet. Nesten halvparten av grunnlaget for elever på Hadeland videregående skole bor i Akershus fylke (ungdom fra Jevnaker og Lunner kommune). Disse ungdommene søker på skoleplass både på Hadeland og i sitt eget fylke og har en reell valgmulighet til å starte på skoler sør for Hadeland. Dersom antall utdanningsprogram svekkes eller antall paralleller reduseres slik at valg av programfag/tilbud på VG2 for yrkesfag blir smalere vil skolen bli mindre attraktiv for disse elevene, noe som igjen kan føre til redusert antall elever på skolen og lavere inntekter for skole-eier.

Hadeland videregående skole er en viktig utdanningsinstitusjon og kompetansearbeidsplass i Hadelandsregionen. Det er gjort en betydelig investering og satsing av fylkeskommunen for at skolen skal framstå som den kompetanseinstitusjonen den er i dag. Da de tre videregående skolene Brandbu, Gran og Roa ble samlokalisert, økte både elevtall og gjennomføringen signifikant.

Hadeland IPR har full forståelse for at Innlandet fylkeskommune må se på elevtallsutviklingen og forvalte sin økonomi i henhold til dette. Vi mener likevel at Hadeland videregående skole er i en spesiell situasjon da Gran nå har søkt fylkestilhørighet i Akershus og Akershus er en fylkeskommune som er i vekst. Hadeland IPR ber om at Innlandet fylkeskommune gjør et valg for Hadeland videregående skole som er regionens hovedleverandør av kompetanse i henhold til arbeidslivets behov og behov for kompetanse i regionen. I tillegg bør det legges vekt på elevenes behov og se på hvordan skolens tilbud påvirker gjennomføringsgraden. Basert på kutforslagene fra Innlandet fylkeskommune ber vi om at følgende innspill tas med i videre arbeid:

1. Hadeland IPR ber om at Innlandet fylkeskommune og Akershus fylkeskommune går i tettere dialog, og at de enes om at det ikke legges ned opplæringstilbud ved skolen før det er avklart om Gran kommune kommer inn i Akershus fylkeskommune. Fremtidig opplæringstilbud ved skolen bør ikke endres før man vet hvem som er fremtidig skole-eier av Hadeland videregående skole og hvilke behov fremtidig skole-eier og regionen har. Akershus opplever befolkningsvekst og press på skoleplasser, noe som innebærer at søkningen til Hadeland videregående skole etter all sannsynlighet vil øke.
2. De to utdanningsprogrammene som er foreslått nedlagt er Musikk, dans og drama og Medier og kommunikasjon. Disse er allerede dimensjonert med 15 elever hver, og ikke 30 som i

HADELAND

ordinære studieforberevende opplæringstilbud. Det betyr at disse utdanningsprogrammene allerede har gjort tilpasninger til lavere elevtall og gjennomført en innsparing ved å slå seg sammen i fellesfagene.

Hadeland IPR ber derfor om at Innlandet fylkeskommune i perioden før avklaringen, lyser ut tilbudene og starter opp tilbudene ved «tilstrekkelig mange søkere». Dersom et opplæringstilbud ikke får tilstrekkelig med søkere, er det ønskelig at;

- a. Programfag fra Medier og kommunikasjon og Musikk, dans og drama blir valgfag/programfag på studieforberevende.
 - b. Kompetansen som skolen har skal brukes så langt det lar seg gjøre på skolen/og eller i et forpliktende samarbeid med skolene i kommunene i regionen.
 - c. Ved en eventuell nedleggelse av opplæringstilbud må det legges til rette for at de elevene som har startet får fullført sitt studieløp ved Hadeland videregående skole.
3. Hadeland IPR ber om at Innlandet fylkeskommune gjør en bredere utredning, i dialog med Hadelandsregionen, i forhold til hvilke opplæringstilbud og reduksjon av antall paralleller og andre mulige grep som kan føre til innsparing for Hadeland videregående skole.

Bakgrunn for skolesituasjonen i Hadelandsregionen

Innlandet fylkeskommune eier Hadeland videregående skole hvor ungdommer fra de tre Hadelandskommunene er elever (i 2023 var 56% fra Innlandet fylke og 44% fra Akershus fylke). Ungdom fra Lunner og Jevnaker har mulighet til å gå på denne skolen selv om den ikke ligger i deres eget fylke på grunn av avtale mellom fylkeskommunene Akershus og Innlandet. Det er også en fylkesvis avtale mellom fylkeskommunene Buskerud og Akershus slik at elevene i Jevnaker og Lunner også kan velge å gå på videregående skole i Hønefoss.

Kort om Hadeland videregående skole

Innlandet fylkeskommune beskriver skolen slik: «Hadeland vgs har inneværende skoleår 725 elever og en oppfyllingsgrad på 81,8%».

Skolen tilbyr pr. i dag seks utdanningsprogram innenfor yrkesfag, og fire studieforberevende utdanningsprogram, samt et hybridtilbud; helsearbeiderfag med studiekompetanse.

Innlandet fylkeskommune har ved sine beregninger kommet frem til at estimert oppfyllingsgrad i 2038 vil være på 65,5% på grunn av elevtallsutviklingen i regionen.

Følgende opplæringstilbud gis ved skolen i dag:

- Studieforberevende:
 - Idrettsfag
 - Medier og kommunikasjon
 - Musikk, dans og drama – Musikk

HADELAND

- Studiespesialisering – Realfag/Språk, samfunnsfag og økonomi
- Helse- og oppvekstfag, studiekompetanse, 3-årig
- Yrkesfag:
 - Bygg- og anleggsteknikk - Tømrer
 - Elektro og datateknologi – Datateknologi og elektronikk/Eleenergi og ekom
 - Helse- og oppvekstfag – Barne- og ungdomsarbeiderfag/Helsearbeiderfag
 - Restaurant- og matfag
 - Salg, service og reiseliv – Salg og reiseliv/Service, sikkerhet og administrasjon
 - Teknologi- og industrifag – Industriteknologi/Kjøretøy
 - Påbygging til generell studiekompetanse – etter 2 år yrkesfag/etter fagbrev

For mer informasjon om programfag og tilbud ved VG2 yrkesfag:

<https://www.hadeland.vgs.no/hovedmeny/utdanningstilbud/>

Elevtallsutvikling i Hadelands-regionen

Innlandet fylkeskommune har benyttet GSI-tall (Grunnskolens informasjonssystem) for å få frem elevtallsutvikling på Hadeland videregående skole frem til 2032. For årene 2033-2038 har de benyttet tall fra SSB på antall 1-6 åringer som er bostedsregistrert i de tre Hadelandskommunene. Disse tallene tar ikke hensyn til innvandring, tilflytting og fraflytting.

Lunner og Jevnaker opplever en befolkningsvekst i kontrast til en del av kommunene nord i Innlandet. Gran har en noe negativ befolkningsutvikling, men opplever noe tilflytting i barne- og ungdomskull på grunn av innvandring og tilflytting. Ved å ta utgangspunkt i dagens barn som er født er det viktig å ta hensyn til kommunenes erfaringer med endringer i befolkningmassen. Gran sin erfaring er at det er ca 4 flere elever per kull når de er ferdig med grunnskolen enn når de starter. Lunner sin erfaring viser at det er ca 10 flere elever per kull enn de som er født nå. Vi har ikke tilsvarende tall for Jevnaker, men ser det som sannsynlig at disse ligger på nivå mellom Gran og Lunner.

Elevtallsutviklingen ved Hadeland videregående skole vil påvirkes av hvor bred eller smal tilbudsvifte skolen har. Det har over tid vært slik at andelen av elever som søker seg til skolen fra Jevnaker og Lunner har vært stabil. Dersom det kuttes i tilbudsviften er det sannsynlig at flere elever fra Lunner og Jevnaker vil velge andre skolesteder, noe som vil forsterke nedgangen i elevtall.

Det er sterkt ønskelig for oss på Hadeland at våre ungdommer får et tilbud i vår region. Dette er viktig for tilhørighet, tilknytning og bolyst.

Kompetansebehov i regionen

De nasjonale trendene med tanke på digitalisering, det grønne skiftet, demografiendringer (med flere eldre) og internasjonal økonomi og konjunkturer som Innlandet fylkeskommune peker på i sin utredning, påvirker selvsagt også Hadeland som region.

Kunnskap om kompetansebehovet i regionen baserer seg på regional kartlegging gjort av Hadelandshagen i samarbeid med Nav og Karriere Innlandet våren 2023. I tillegg de årlige bedriftsundersøkelsene gjort av Nav Hadeland og Nav Vest-Viken sist gjennomført våren 2024.

HADELAND

Hadeland IPR får også henvendelser fra bedrifter av ulike størrelser som har utfordringer med å knytte til seg rett kompetanse.

Den regionale kartleggingen fra våren 2023 gjort av Hadelandshagen ble besvart av bedrifter i ulike størrelser og bransjer med virksomhet i alle de tre kommunene. Undersøkelsen viser at 45% av bedriftene bekrefter at de har stort behov for nye fagarbeidere og 41% har behov for kompetanse innen høyere utdanning. Det er mange ulike fagfelt bedriftene peker som de trenger: Ingeniør, økonomi, kokk, servitør, markedsføring, helsefagarbeidere, sykepleiere, datateknologi og industrimekanikere.

Begge rapportene fra NAV for vår region, både Innlandet og Vest-Viken har det til felles at helsekompetanse er sterkt etterspurt. De tre yrkene som har størst behov for bemanning i 2024 er sykepleiere, helsefagarbeidere og legespesialister.

Næringsstrategien for Hadeland som ble utarbeidet april 2023¹ viser at de største bransjene i disse to kommunene er helse og sosialtjenester, varehandel, bygg og anleggsvirksomhet, undervisning, industri, offentlig administrasjon, transport og landbruk. I Jevnaker er det etterspørsel etter kompetanse innen prosessoperatører, automatikere, bilmekanikere og ingeniører i ulike fag. Helse er selvsagt også viktig på alle nivåer her også, men helsefagarbeidere er det spesiell etterspørsel etter.

Fylkeskommuner med elever på Hadeland videregående skole

Hadeland videregående skole har elever fra både Innlandet og Akershus gitt at kommunene i regionen har ulik fylkestilhørighet. Gran kommunestyre har fattet et vedtak om å søke fylkestilhørighet til Akershus. Dersom søknaden blir innvilget er det anslått at Gran blir en del av Akershus fra 1. januar 2028.

Akershus fylkeskommune har motsatt utfordring av Innlandet med økt elevgrunnlag og for lite kapasitet på dagens videregående skoler. Hadeland videregående skole kan være en mulig løsning for å avlaste videregående skoler i Akershus. Hadeland IPR har utfordret Akershus fylkeskommune med å komme med sine betraktninger rundt dette.

Scenariene for Hadeland videregående skole fremover vil være:

- Gran har sendt inn søknad om fylkesbytte og får positivt svar. Akershus fylkeskommune er da skoleeier om senest 3,5 år. I mellomtiden vil skolen ha elever fra begge fylker og det må være en fylkeskommunal avtale mellom de to fylkene i denne perioden. Akershus kan da begynne å planlegge med at Hadeland videregående skole er en del av sin skoleportefølje.
- Gran har sendt inn søknad om fylkesbytte og får negativt svar. Innlandet fylkeskommune vil da være skoleeier videre. Det er da viktig for regionen at fylkeskommunal avtale mellom Akershus og Innlandet blir langvarig for å sikre forutsigbarhet og god kvalitet for alle regionens elever. Dersom det blir avklart at Akershus ikke blir skole-eier av HVS må det være god dialog med Akershus fylke om et godt skoletilbud for elevene fra begge fylker i regionen.

Sett fra Hadeland sin side ville det vært hensiktsmessig å få et svar på Gran sin eventuelle søknad om fylkesbytte før man gjør endringer ved skolen da Akershus har andre behov enn det Innlandet har. Dersom man legger ned linjer ved skolen mister man fagmiljøer som det kan være vanskelig og

¹ Tar utgangspunkt i kun Lunner og Gran kommuner da Jevnaker ikke var en del av regionrådsarbeidet på det tidspunktet.

HADELAND

tidkrevende å bygge opp igjen. Tilbudet ved skolen bør vurderes basert på den situasjonen som fremtidens skole-eier og Hadelandsregionen befinner seg i.

Innlandet fylkeskommune skriver i sin rapport at de er klar over at Gran kan sende inn en søknad om fylkesbytte og at en eventuell overgang til Akershus ikke er hensyntatt i saken som administrasjonen har utarbeidet.

Det er også viktig å være klar over at store deler av elevene på Hadeland videregående skole er elever fra Akershus (44% i 2023/2024) og dermed har mulighet til å gå på skole også i dette fylket. Det er derfor enda viktig at det arbeides for at Hadeland videregående skole også i fremtiden skal være en attraktiv skole for elever som kan velge å gå her. Et begrenset overordnet linjetilbud, begrenset mulighet på programfag på studieforbereidende eller færre tilbud ved VG2 yrkesfag vil gjøre skolen mindre attraktiv.

Kutforslag ved Hadeland videregående skole i rapporten fra Innlandet fylke

Innlandet konkluderer med at det er et godt elevgrunnlag i regionen til tross for synkende elevtall og at det bør være en videregående skole her. Forslag fra administrasjonen i fylket er at linjene Medier og kommunikasjon og Musikk, dans og drama – Musikk legges ned.

I tillegg til forslag til nedleggelse av disse to studielinjene skriver administrasjonen at «I tillegg til denne strukturelle endringen vil det være relevant å gjøre ytterligere tilpasninger ved å redusere antall paralleller.» Det er ikke beskrevet hvilke paralleller og hvilke konsekvenser dette vil få. Hadelandsregionen er svært opptatt av prosessen rundt reduksjon av antall paralleller blir en bredere utredning hvor aktører kan komme med innspill.

Opplæringstilbudene Medier og kommunikasjon og Musikk, dans drama er kreative linjer som er viktige ved skolen. Både for de elevene som ønsker å gå på disse linjene, men også for regionen da begge disse linjene har spesialkompetanse som gjør at de bidrar og er etterspurt på arrangementer og aktiviteter i regionen. Det vil være et stort tap for regionen dersom disse kreative linjene ikke eksisterer i lokalmiljøet. For enkelt-elevne vil det være svært negativt for de som ønsker studieforbereidende linjer, men som har interesser og behov for mer kreative retninger enn ren studiespesialisering. Det er verdt å merke seg at elever som velger Musikk eller Medier- og kommunikasjon får en generell studiekompetanse, og de aller fleste av dem velger en høyere utdanning innenfor andre fagområder - områder der vi som region sårt trenger kompetanse.

Det er også verdt å merke seg at når OECD peker på hva som er framtidige nøkkelkompetanse i arbeidslivet generelt (The OECD's Definition and Selection of Competencies) trekkes evnen til å samhandle i heterogene grupper, handle autonomt og kommunisere og ta i bruk teknologi som de viktigste kompetansene (key competencies). Kreative linjer, der en finner et stort spenn i arbeidsformer og der det stilles store krav til samarbeid rundt større prosjekter, støtter opp om disse nøkkelkompetanseområdene.

Statistikk fra NAV, som blant annet ble presentert på Hadelandskonferansen høsten 2023, forteller oss at en stadig større andel av unge voksne er utenfor arbeidslivet. Den største risikofaktoren for å falle utenfor manglende fullføring av videregående skole. I dag har Hadeland videregående skole høye gjennomføringstall. Vi mener bredden i utdanningsvalgene som skolene kan tilby er en viktig årsak til dette.

HADELAND

Hadeland IPR ber om at Innlandet fylkeskommune gjør en bredere utredning, i dialog med Hadelandsregionen og Akershus (som har en stor andel av elevene), i forhold til hvilke opplæringstilbud og reduksjon av antall paralleller og andre mulige grep som kan føre til innsparing for Hadeland videregående skole. Vi vil anta at det er krevende å opprettholde bredden og kvaliteten av programfag ved færre paralleller på studieforbereende og på tilsvarende måte bredde og kvalitet i linjetilbud på VG2 yrkesfag. Hvilke linjer og programfag elevene kan velge mellom kan være veldig avgjørende for elevens gjennomføringsgrad, for skolens attraktivitet og for den kompetansen som regionskolen gir muligheter til.

Hadelandsregionen har en klar forventning om at det gjøres en helhetlig vurdering av tilbudet ved Hadeland videregående skole i samarbeid mellom Akershus og Innlandet Fylkeskommuner. Dette må gjelde helt uavhengig av fremtidig fylkestilknytning for Gran da begge fylkene som er involvert representerer store deler av elevgrunnet ved skolen. Det bør undersøkes om Hadeland videregående skole kan være et attraktivt tilbud for ungdom i flere kommuner i Akershus, og om en slik løsning kan bidra til mindre behov for utbygging. En slik samordning av ressurser vil være til det beste for alle. En beslutning knyttet til tilbudet på Hadeland bør derfor vurderes i samarbeid mellom Innlandet og Akershus til beste for ungdom i begge fylker.

Øvrige spørsmål fylkeskommunen ønsker svar på fra høringsinstansene

Vedtaket i fylkesutvalgets behandling i sak 58/2024 inneholder en rekke spørsmål fylket ønsker svar på fra høringsinstansene for å sikre en bred høring som kan gi svar på hvordan fremtidens skole- og tilbudsstruktur skal utformes. Ikke alle spørsmålene er relevante for Hadeland som region, men vi tar utgangspunkt i de spørsmålene som er relevante for oss:

- *Opplevs fordelingen mellom studieforbereende og yrkesfag hensiktsmessig for å tilfredsstillere fremtidige behov i arbeidslivet?*

Hadeland videregående skole har i skoleåret 2023/2024 denne elevfordelingen: 52,1% på studieforbereende, 42,0% på yrkesfag og 5,9% på påbygg. For Hadelandsregionen er det viktig med både fagarbeidere og høgskoleutdannet arbeidskraft og vi mener at en ca 50/50 fordeling mellom disse to retningene er hensiktsmessig.

Dette spørsmålet ble spesielt diskutert på Hadelandstinget i juni 2024. Tilbakemeldingene hadde to hovedpoenger:

- Begge retningene er like viktig: «Det er viktig med yrkesfag fordi samfunnet trenger det, og fordi det er gode tradisjoner for dette på Hadeland. Men studiespesialisering er også svært viktig, for å bedre utdanningsnivået lokalt og for å gi ungdommene et godt tilbud her (uheldig hvis disse elevene må finne seg et slikt tilbud andre steder)».
- Gjennomføringsgrad er det aller viktigste både for eleven og samfunnet.

Det ble også poengtert at det var bra og viktig at både studieforbereende og yrkesfag ble tilbudt i samme skolebygg.

- *Hvordan sikre bredden innen studieforbereende opplæring, med hensyn til kreative utdanningsprogram?*

For vår region er det viktig å beholde våre kreative utdanningsprogram innen Musikk, dans, drama og Medier og kommunikasjon. Vi har et godt kvalitetsmessig tilbud innen begge disse linjene med

HADELAND

utdanningsprogrammer med dyktige lærere og godt utstyr. Det vil være et stort tap for både elevene og regionen om disse linjene blir tatt bort. Vi er en regionskole og bør ha et bredt opplæringstilbud som også inneholder kreative linjer for å gi et godt tilbud til de elevene som et mer praktisk alternativ til studiespesialisering eller hvor utdanningsprogrammene på yrkesfag ikke passer deres fremtidige ønsker. Se også kommentarer om kreative linjer tidligere i høringsinnspillet under overskriften **«Kuttforslag ved Hadeland videregående skole i rapporten fra Innlandet fylke».**

- *Hvordan kan fylkeskommunen best ivareta elevgrupper med særskilte behov i framtidig struktur?*

For Hadelandsregionen vil det også her være et behov for samordning mellom fylkeskommunene. Det er viktig at skolen kan gi et enhetlig tilbud uavhengig av fylkestilknytning. Vi ønsker at alle elever i vår region skal ha et tilbud ved Hadeland videregående skole. Dette gir en viktig fleksibilitet og mulighet for samarbeid for å kunne sikre at elevene tilegner seg høyest mulig kompetanse. Det er i tillegg til tett dialog med PPT i det daglige viktig med tett samarbeid med NAV og næringslivet for å sikre gode overganger og muligheter til arbeid og/eller meningsfull aktivitet for den enkelte etter endt opplæring

- *Hvordan kan samarbeidsavtalen med Akershus fylkeskommune styrkes slik at man bidrar til å ivareta nærhet til utdanningstilbud samt elevenes behov for skolemiljø med trivsel og sosial tilhørighet?*

For vår del er samarbeidsavtalen med Akershus fylkeskommune helt avgjørende da det gjelder nesten halvparten av elevene på skolen. Avtalen for elevene overordnet sett fungerer godt utfra den erfaringen vi har i dag. Elevene går på en skole de trives på, de har grei reiseavstand og skolen har høy gjennomføringsgrad. Det vil være et stort tap og helt uholdbart for regionen om denne avtalen ikke var tilstede eller hadde store begrensninger i forhold til i dag.

Som en grenseregion mellom Innlandet, Buskerud² og Akershus er det også viktig for vår region at man ser helhetlig på tilbudet for elevene. Innlandet fylkeskommune bes også om å gå i dialog med Akershus og Buskerud fylkeskommune om samordning av utdanningsprogram ved Hadeland vgs, Hønefoss vgs, Ringerike vgs, Bjertnes vgs, Nannestad vgs og Jessheim vgs. I henhold til reiseavstand og elevtallsutvikling i disse områdene, oppfordres herved Innlandet fylkeskommune til å se større på hvordan opplæringstilbudet bør rigges ved Hadeland vgs.

Skoleskyss er selvsagt også helt avgjørende for om dette kan lykkes, men for elever i en utvidet region er det viktig at politikere både på kommunalt og fylkeskommunalt nivå ser muligheter og evner å samarbeide for ungdommens beste. Samarbeid, lag og foreninger i regionen gir også et tett ungdomsmiljø hvor barn og unge har fysisk aktivitet og samvær på tvers av kommunegrensene. UngHadeland er en god og viktig aktør som bidrar til å styrke ungdomsmiljøet på Hadeland.

Dagens avtale mellom Akershus og Innlandet fungerer som nevnt overordnet sett bra, men vi ser også at det er flere praktiske saker som havner mellom fylkene. Dette oppleves som rart for elevene, samt at det genererer merarbeid for administrasjonen på ulike områder. Det bør sikres at det er et ensartet tilbud til både elever og bedrifter uavhengig av fylkeskommune (tilgang på tilskudd, tilgang til opplæringsløp, karriereveiledning, eksamen, realkompetansevurdering osv) og et mer smidig

² Ca 70% av elevene fra Jevnaker går på videregående skole i Hønefoss.

HADELAND

samarbeid med oppfølgingstjenesten. Et lite, men konkret eksempel som kan være et bilde på dette er at fagbrevutdelingen ikke foregår klassevis, men at elevene her blir fordelt mellom de to fylkene.

Det regionen savner er mer åpen dialog om de ulike behovene regionen og de to fylkeskommunene har for å sikre at utdanningsprogram og valgmuligheter for elevene gjenspeiler alles interesser. Vi opplever at Akershus og Innlandet har mye dialog seg imellom om avtalen om skolen, men at det er åpnet lite for dialog med regionen. Det viktigste for regionen er at begge fylkeskommunene har et utviklingsorientert blikk på skolen og at man som skoleeier og som innkjøper av plasser på skolen jobber for best mulig tilbud, kvalitet, godt skolemiljø og gjennomføringsgrad. Per nå opplever vi at diskusjonen har vært preget av økonomi og lite om hvordan man ønsker at skolen skal sees som en kvalitativ god og attraktiv skole i fremtiden for ungdommene i vår region.

- *Ungt utenforskap er en økende utfordring. Det å ha fullført videregående opplæring har stor betydning for å sikre varig fotfeste i arbeidslivet. Hvordan bør den videregående skole- og tilbudsstrukturen utformes for å sikre at flere fullfører videregående opplæring?*

I kapittel 2.6 i Innlandet sin rapport skriver Innlandet fylkeskommune «Oppsummert viser resultatene at det å komme inn på førsteønsket er av stor betydning for om eleven fullfører og består videregående opplæring.» Det viser seg også at elevene i all hovedsak velger nærskolen sin framfor utdanningsprogram; altså det er viktigere å gå på skole sammen med venner og bo hjemme, enn å starte på det utdanningsprogrammet som hen har mest lyst til, og som vil innebære lang pendling eller flytting på hybel. Men det å velge nærskole og venner framfor å starte på det utdanningsprogrammet som hen ønsker, har ikke sammenheng med gjennomføringsgraden. Det er derfor samfunnsøkonomisk verdt å vurdere om et opplæringsløp med få elever – kostbart der og da – likevel er rimeligere enn at elevene ikke fullfører og består. Må elevene ta opp fag, reise langt for å være privatister og utsetter oppstart på studier og arbeidsliv, har det også en svært stor kostnad.

Statistikken viser også at det er elevene som har lavest inntakspoeng og som ikke kommer inn på sitt førsteønske, som også strever mest med motivasjon og med fullføring av videregående opplæring. Det er ofte disse elevene som havner på skoler langt unna. Kombinasjonen lang reisevei og inntak på 3. ønske eller lavere, viser seg å være ensbetydende med at mange slutter i videregående.

- *Høringsinstansene utfordres til å komme med forslag om hvordan man ved opprettholdelse av skolesteder, skal håndtere en kommende elevtallsnedgang i egen region og fylket som helhet, gitt de demografiske og økonomiske forutsetningene. Høringsinstansene utfordres også på hvordan fylkeskommunen kan samskape og samarbeide med andre aktører om opplæring.*

Hadeland IPR mener også at det er mange muligheter for et regionalt samarbeid med kommunene da både Gran, Lunner og Jevnaker i stor grad sender sine elever til Hadeland videregående. Hvordan kan regionen i mye større grad samarbeide om å studiespesialisere og studieforberede elevene, legge til rette for riktig fagbrev, være en privatistiskole også for Lunner og Jevnaker, og ikke minst samarbeide med grunnskolen om særskilt språkopplæring og spesialundervisning med mål om grunnkompetanse.

For at elevene skal lære, trives og lykkes med fullføring av videregående opplæring er det følgende faktorer som kan bidra til dette: Kortest mulig reisevei, venner og bekjente på samme skole, utdanningsprogram som eleven søker og ønsker, samt et trygt og godt skolemiljø med både trivselsfaktorer og tilrettelagte læringsmuligheter.

HADELAND

En stor fleksibilitet i opplæringstilbudet har vist seg både nyttig og mulig ved denne skolen.

- *Uavhengig av skolestruktur er fylkeskommunen opptatt av å styrke laget rundt eleven. Målet er et skolemiljø med trivsel og sosial tilhørighet. Hvilke partnerskapsmodeller for de kommunale ansvarsområdene i elevtjenesten med vertskommuner og hjemkommuner kan best ivareta elevenes behov?*

Vi er svært enige i at det bør samarbeides bedre for å styrke laget rundt eleven. Hadelandsregionen er positive til å diskutere og legge til rette for fremtidige mulige partnerskapsmodeller slik at våre elever får et enda bedre skolemiljø.

- I utredningen er det beskrevet fire alternative opplæringsmodeller. Det er også spørsmål om disse alternativene:

Høringsinstansene bes svare på hvilken/hvilke modell(er) de ønsker utprøvd i sin bransje eller region?

- *Modell 1 (0+4) Lærlingeløp over 4 år med støtte fra skole*
- *Modell 2 (1+3) Vg1 i skole, deretter lærling over 3 år med undervisningsstøtte skole*
- *Modell 3 (2+2) Digital programfagopplæring på Vg1 og Vg2 med støtte fra bedrift*
- *Modell 4 (2+2) Digital programfagopplæring på Vg2 med praktisk opplæring bedrift*

Ny opplæringslov og fullføringsreformen vil kreve større fleksibilitet i opplæringstilbudet. Når det gjelder de fire alternative opplæringsmodellene som fylkeskommunen ber om innspill på, bør det vurderes hvordan alle modellene kan gjennomføres da en modell ikke nødvendigvis vil passe alle. En stor fleksibilitet i opplæringstilbudet har vist seg både nyttig og mulig ved denne skolen. Flere av modellene er allerede blitt gjort i samarbeid mellom Hadeland videregående skole, lokalt næringsliv, NAV, Karriere Innlandet og fylkeskommunen. Vi opplever at alle har vært fleksible og opptatt av dialog for å få til en ordning som passer alle som er involvert.

Gran, 30. august 2024

Hadeland IPR